

Provinciale Staten

Cluster	NW	Behandeld	A.A.H. Bakker
Ons kenmerk	DOC-00466881	Telefoon	+31 6 50 21 40 62
Uw kenmerk	-	Maastricht	13 juni 2023
Bijlage(n)	1	Verzonden	15 juni 2023

Onderwerp Antwoord van Gedeputeerde Staten op schriftelijke vragen.

Van het lid : mevrouw P. Plusquin en mevrouw K. Mertens
Fractie : Partij voor de Dieren en GroenLinks
Inzake : Grootschalig gebruik van glyfosfaat

Vraag 1

Hoe oordeelt het college over het gebruik van glyfosfaat indachtig haar beleid om het landschap in Zuid-Limburg geschikt te maken voor de boshommel en andere bijensoorten, waarbij deze spuitacties ook via de voedselketen effect hebben op insectenetende amfibieën, vogels en zoogdieren, en dus ten koste gaan van de biodiversiteitsdoelstellingen uit het Natuurprogramma?

Antwoord

Het gebruik van glyfosfaat staat inderdaad in schril contrast met het behoud van biodiversiteit. Veel burgers maken zich zorgen over de schadelijke effecten van het gebruik.

Glyfosfaat is een onkruidverdelger en mag van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit worden gebruikt op landbouwgronden omdat het is goedgekeurd en veilig bevonden op natuur en gezondheid door het College voor de toetsing van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb). De toelating en het gebruik van bestrijdingsmiddelen is landelijk geregeld in de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, waarmee uitvoering wordt gegeven aan Europese wetgeving. Handhaving van genoemde wet geschiedt door de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit.

Glyfosaat is een omstreden bestrijdingsmiddel. Eerder zijn middelen waarin tallowamine als hulpstof was toegevoegd aan glyfosaat verboden vanwege de gezondheidsrisico's verbonden aan die combinatie van stoffen. De Europese commissie liet glyfosaat in december 2017 voor een beperkte periode van 5 jaar toe, in plaats van de gangbare periode van 10 jaar. De stof moest uiterlijk in december 2022 opnieuw zijn beoordeeld. Vanwege het zeer uitgebreide beoordelingsdossier besloot de EU de goedkeuring voor een jaar administratief te verlengen, dus tot december 2023. In ieder geval tot eind 2023 is het gebruik van glyfosaat bevattende bestrijdingsmiddelen in de landbouw en door particulieren dus toegestaan (zie [Mag ik gewasbeschermingsmiddelen met glyfosaat gebruiken? | Rijksoverheid.nl](#)).

Het is ongewenst en ook verboden dat met glyfosaat bermen, natuurgebieden en parken worden bespoten waardoor bloeiende planten worden vernietigd en hiermee het voedsel voor bijen en andere bestuivende insecten verdwijnt. Veel van de bestuivende insecten en een aantal planten staan namelijk op de Rode lijst.

Vraag 2

Welke acties onderneemt het College om het gebruik van glyfosaat, en andere insecticiden, te verminderen en daarmee de biodiversiteit te bevorderen? Gaat het College deze activiteiten intensiveren, gezien het grootschalig gebruik van deze insecticiden?

Antwoord

De provincie heeft geen bevoegdheden op grond van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden. Zij kan echter wel ruimtelijke ordeningsmaatregelen nemen.

- In een bestemmingsplan kan een zone worden bepaald tussen agrarische percelen waarop bestrijdingsmiddelen worden toegepast en gevoelige functies zoals woonbebouwing (zie [Geur, geluid en gewasbeschermingsmiddelen - Kenniscentrum InfoMil](#)). In de provinciale omgevingsverordening kan op de inhoud van bestemmingsplannen worden gestuurd. De Omgevingsverordening Limburg bevat nu geen bepalingen die zien op bestrijdingsmiddelen.
- In de omgevingsverordening kan in grondwaterbeschermingsgebieden ter bescherming van de drinkwaterwinning het gebruik van bestrijdingsmiddelen worden beperkt of verboden. Daarbij kan worden afgeweken van het oordeel van het Ctgb, dat bij toelating toetst welke bestrijdingsmiddelen onder welke voorwaarden gebruikt mogen worden in grondwaterbeschermingsgebieden.

Via een wijziging van de Omgevingsverordening zou dit mogelijk kunnen worden gemaakt.

Overigens spelen er op dit moment andere ontwikkelingen op Europees en nationaal niveau op het gebied van bestrijdingsmiddelen die we blijven volgen:

- voorstel voor een EU-verordening duurzaam gebruik gewasbeschermingsmiddelen, waarbij ook 'gevoelige gebieden' zijn aan te wijzen ([Gewasbeschermingsbeleid | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#))
- aangenomen motie ([Gewasbeschermingsbeleid | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)) waarin regering wordt verzocht om het gebruik van bestrijdingsmiddelen in grondwaterbeschermingsgebieden te stoppen.

Vanuit de opgave naar verduurzaming zetten provincies EU-, Rijks- en eigen instrumenten in met als doel ondersteuning van projecten voor versnelde vermindering van schadelijk residu van gewasbescherming. Hierbij kan het gaan om ontwikkeling en goedkeuring van alternatieve producten, technieken uit de precisie-landbouw en veredeling van gewassen ten gunste van een hogere resistentie.

Vraag 3

Is het College bekend met het gebruik van het middel glyfosaat in de directe nabijheid van Natura 2000 gebieden, zoals o.a. nabij het Bunderbos in de gemeente Meerssen, bij Kloosterbosch N2000 Geuldal en Schaelsberg-Valkenburg (zie o.m. bijgevoegde foto's)?

Antwoord

Ja, dit is bekend.

Vraag 4

Heeft de provincie een wettelijke plicht om Natura 2000 gebieden te beschermen, via vergunningverlening en/of het opleggen van verboden, tegen mogelijk schadelijke handelingen met effect op die gebieden? Geldt daarbij het voorzorgbeginsel: er moet wetenschappelijk bewijs zijn dat schadelijke effecten kunnen worden uitgesloten?

Antwoord

Ja, de provincie draagt zorg voor passende maatregelen die nodig zijn voor de bescherming van de Natura 2000-gebieden. Er geldt inderdaad een voorzorgbeginsel. In een aantal ontwerp-beheerplannen Natura 2000 gebieden die vóór 2021 zijn opgesteld geldt een spuitvrije zone. Hiermee wordt voorkomen dat bestrijdingsmiddelen afspoelen of verwaaien in Natura 2000 gebieden. Hierdoor konden we in de Natura 2000 plannen het gebruik van gewasbestrijdingsmiddelen nog steeds vrijstellen.

In Natura 2000 Beheerplannen die na 2021 zijn opgesteld is op basis van een rechterlijke uitspraak geen vrijstelling meer opgenomen maar is sprake van een vergunningsplicht.

Vraag 5

Is uit te sluiten dat het gebruik van glyfosaat in de directe nabijheid van Natura 2000 gebieden schadelijke effecten kan hebben op de (instandhoudingsdoelstellingen van) de betreffende gebieden?

Antwoord

Dit is niet altijd uit te sluiten. Door verkeerd gebruik zoals toedienen bij harde wind en onder natte omstandigheden kan de werkzame stof verwaaien of afspoelen waardoor habitats zoals graslanden en ruigten direct geraakt worden waardoor planten verdwijnen. Het afbraakproduct van glyfosaat wordt in het grondwater aangetroffen en kan daarmee bijvoorbeeld kalktufbronnen aantasten.

Vraag 6

Zo niet, dienen degenen die glyfosaat, of andere zgn. gewasbeschermingsmiddelen, toepassen, al dan niet in de buurt van een Natura 2000 gebied, een Wet natuurbescherming vergunning aan te vragen dan wel een voortoets uit te voeren? Wordt er een bepaalde afstand gehanteerd vanaf welke een voortoets of Wnb-vergunning nodig zijn, en zo ja wat is die afstand?

Antwoord

In een aantal ontwerp-beheerplannen Natura 2000 gebieden die vóór 2021 zijn opgesteld is het huidige gebruik van bestrijdingsmiddelen onder voorwaarden vrijgesteld van de vergunningsplicht op grond van de Wet natuurbescherming (Wnb). Daar waar het landbouwperceel grenst aan het Natura 2000-gebied of gelegen is in een Natura 2000-gebied dient een spuitvrije zone te worden aangehouden.

De spuitvrije zone heeft een breedte van vijf meter bij laan- en fruitbomen en andere gewassen die horizontaal worden bespoten en anderhalf meter bij overige gewassen die van boven worden bespoten.

Na de uitspraak van de rechtbank Noord-Nederland in juni 2021 (ECLI:NL:RBNNE:2021:2483) is de inzet van gewasbeschermingsmiddelen in de omgeving van Natura 2000-gebieden niet zonder meer toegestaan zonder Wnb-vergunning. Op basis van deze uitspraak is in de Natura 2000 ontwerp-beheerplannen het gebruik van bestrijdingsmiddelen nabij en in de Natura 2000 gebieden zoals in het ontwerp-beheerplan Geuldal, niet langer vrijgesteld van de vergunningplicht. Dit betekent dat de reguliere vergunningsystematiek geldt op grond van de Wet Natuurbescherming (Wnb).

Vraag 7

Hebben degenen die glyfosaat (of andere zgn. gewasbeschermingsmiddelen) toepassen in de nabijheid van Natura 2000 gebieden een Wnb-vergunning aangevraagd, of een voortoets uitgevoerd?

Antwoord

Tot op heden is er geen Wnb-vergunning aangevraagd en of een voortoets bekend voor het gebruik van glyfosaat.

Vraag 8

Zo niet, gaat het College optreden door een verbod op te leggen en/of een vergunningaanvraag te verplichten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Voor een aantal Natura-2000 gebieden die zijn vastgesteld na 2021 geldt al een Wnb-vergunningsplicht. Indien oude Natura 2000-beheerplannen, waarin nu een vrijstelling geldt, worden geactualiseerd zal ook een vergunningsplicht voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen worden opgenomen.

Vraag 9

Indien geen Wnb-vergunningsplicht geldt welke andere maatregelen treft het College ter vermindering van het gebruik van glyfosaat of andere zogenaamde gewasbeschermingsmiddelen in de nabijheid van Natura 2000 gebieden?

Antwoord

Daar waar geen Wnb vergunningsplicht geldt, is in en nabij een aantal Natura 2000-gebieden een spuitvrije zone opgenomen zoals in vraag 6 is toegelicht. Daarnaast zijn er een aantal maatregelen mogelijk in de Omgevingsverordening zoals in vraag 2 is toegelicht.

Vraag 10

Hoe oordeelt het College over het gebruik van glyfosaat, met alle zichtbare effecten van dien, naast en ook op met provinciale subsidie ingezaaide bloemrijke akkerranden? Zie bijgevoegde foto's, m.n. 1 en 2. Is het College bekend met deze percelen?

Antwoord

Het gebruik van glyfosaat is wettelijk toegestaan. Er zijn echter ook andere bewerkingen mogelijk (frezen en daarna onderploegen) zonder chemische middelen, dat zou onze voorkeur hebben. In Zuid-Limburg is het onderploegen van een vanggewas echter niet toegestaan vanwege de erosieverordening.

Wij zijn bekend met deze akkerrandpercelen. Het project akkerranden (het zoemt, enz.) valt onder het project "Limburg Bloeit op" dat een eigen stichting en financiering kent. Het project Boshommellandschap waarbij het beheer van akkerranden en bermen wordt verbeterd ten gunste van bijen is een initiatief van de Wageningen University en Natuurrijk Limburg. Via het Agrarisch Natuurbeheer dragen wij bij aan de bloemenstroken. Professor David Kleijn, projectleider Boshommellandschap, geeft aan dat hij geen wetenschappelijke artikelen kent over het schadelijk effect van glyfosaat op bijen bij voorgeschreven gebruik. Er zijn wel wetenschappelijke artikelen over het schadelijk effect op amfibieën en mensen. Op de ingezaaide, niet bewerkte, bloemrijke akkerranden zijn geen effecten zichtbaar.

Vraag 11

Als er glyfosaat op de betreffende akkerranden is gespoten: gaat het College handhavend optreden?

Antwoord

Indien er een overtreding wordt vastgesteld zal er, conform de Landelijke Handhavingsstrategie, handhavend worden opgetreden. Dit vraagt om uitbreiding van de handhavingcapaciteit.

Vraag 12

Gaat het College als subsidievoorwaarde stellen dat het gebruik van glyfosaat naast de ingezaaide akkerranden niet meer plaats vindt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Nee, dat gaan wij niet doen. Ten eerste omdat niet is aangetoond dat er schadelijke effecten op de biodiversiteit te verwachten zijn in de bloemstroken (als ze tenminste niet zelf bespoten worden). En ten tweede omdat er dan waarschijnlijk veel minder akkerranden aangelegd zullen worden omdat er minder agrariërs mee willen doen. Juist in het agrarisch gebied, waar de biodiversiteit nog achteruit gaat, is het van belang dat er voorbeeldprojecten zijn voor agrariërs waardoor er meer kennis van en besef over bijdragen aan de biodiversiteit ontstaat en er meer agrariërs mee gaan doen.

Gedeputeerde staten van Limburg

voorzitter

secretaris

Partij voor de Dieren **GROEN LINKS**
LIMBURG
Statenfractie Limburg

Aan: Het college van gedeputeerde staten van de provincie Limburg
Postbus 5700
6202 MA Maastricht

Maastricht, 12 april 2023

Schriftelijke vragen over Grootschalig gebruik van glyfosaat

Geacht College,

Opnieuw kleuren Limburgse akkers oranje vanwege grootschalig gebruik van het bestrijdingsmiddel glyfosaat, dat vanwege effecten op de menselijke gezondheid al onder het vergrootglas ligt van de Europese Commissie.

Dit gebruik vindt, en vond, ook plaats in de nabijheid van Natura 2000 gebieden, die de provincie gehouden is te beschermen. Ook wordt het gebruikt op akkers waarvan de randen met (directe of indirecte) provinciale subsidie worden ingezaaid met bloemzaden. De fracties van de Partij voor de Dieren en GroenLinks zijn van mening dat de provincie hierin haar verantwoordelijkheid moet nemen, en hebben daarom de volgende vragen:

- 1) Hoe oordeelt het college over het gebruik van glyfosaat indachtig haar beleid om het landschap in Zuid-Limburg geschikt te maken voor de boshommel en andere bijensoorten, waarbij deze spuitacties ook via de voedselketen effect hebben op insectenetende amfibieën, vogels en zoogdieren, en dus ten koste gaan van de biodiversiteitsdoelstellingen uit het Natuurprogramma?
- 2) Welke acties onderneemt het College om het gebruik van glyfosaat, en andere insecticiden, te verminderen en daarmee de biodiversiteit te bevorderen? Gaat het College deze activiteiten intensiveren, gezien het grootschalig gebruik van deze insecticiden?
- 3) Is het College bekend met het gebruik van het middel glyfosaat in de directe nabijheid van Natura 2000 gebieden, zoals o.a. nabij het Bunderbos in de gemeente Meerssen, bij Kloosterbosch N2000 Geuldal en Schaelsberg-Valkenburg (zie o.m. bijgevoegde foto's)?
- 4) Heeft de provincie een wettelijke plicht om Natura 2000 gebieden te beschermen, via vergunningverlening en/of het opleggen van verboden, tegen mogelijk schadelijke handelingen met effect op die gebieden? Geldt daarbij het voorzorgbeginsel: er moet wetenschappelijk bewijs zijn dat schadelijke effecten kunnen worden uitgesloten?
- 5) Is uit te sluiten dat het gebruik van glyfosaat in de directe nabijheid van Natura 2000 gebieden schadelijke effecten kan hebben op de (instandhoudingsdoelstellingen van) de betreffende gebieden?
- 6) Zo niet, dienen degenen die glyfosaat, of andere zgn. gewasbeschermingsmiddelen, toepassen, al dan niet in de buurt van een Natura 2000 gebied, een Wet natuurbescherming vergunning aan te vragen dan wel een voortoets uit te voeren?

Wordt er een bepaalde afstand gehanteerd vanaf welke een voortoets of Wnb-vergunning nodig zijn, en zo ja wat is die afstand?

- 7) Hebben degenen die glyfosaat (of andere zgn. gewasbeschermingsmiddelen) toepassen in de nabijheid van Natura 2000 gebieden een Wnb-vergunning aangevraagd, of een voortoets uitgevoerd?
- 8) Zo niet, gaat het College optreden door een verbod op te leggen en/of een vergunningaanvraag te verplichten? Zo nee, waarom niet?
- 9) Indien geen Wnb-vergunningsplicht geldt welke andere maatregelen treft het College ter vermijding van het gebruik van glyfosaat of andere zogenaamde gewasbeschermingsmiddelen in de nabijheid van Natura 2000 gebieden?
- 10) Hoe oordeelt het College over het gebruik van glyfosaat, met alle zichtbare effecten van dien, naast en ook op met provinciale subsidie ingezaaide bloemrijke akkerranden? Zie bijgevoegde foto's, m.n. 1 en 2. Is het College bekend met deze percelen?
- 11) Als er glyfosaat op de betreffende akkerranden is gespoten: gaat het College handhavend optreden?
- 12) Gaat het College als subsidievoorwaarde stellen dat het gebruik van glyfosaat naast de ingezaaide akkerranden niet meer plaats vindt? Zo nee, waarom niet?

Met vriendelijke groet,

Pascale Plusquin
Partij voor de Dieren

Kathleen Mertens
Groen Links

Foto 1 en 2: Plateau Keutenberg, bord “ de galg van Wylre” enerzijds “bermen voor bijen”, anderzijds hectares vol glyfosaat.

<https://limburgbloeitop.nl/overons/Rapportage%202020-2022.pdf>

Groot veld bespoten met glyfosaat tot aan de rand van het Bunderbos N2000 gebied.
Maastrichterweg tussen Moorveld (Geulle) en Kasen (Bunde) gemeente Meerssen